

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων

Εξεταζόμενο Μάθημα: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: 14 Ιουνίου 2019

Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

A1.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όταν διώχθηκε από τους δολοφόνους του Καλιγούλα, είχε αποσυρθεί σε μια θερινή κατοικία, της οποίας το όνομα είναι Ερμαίο. Λίγο αργότερα, τρομοκρατημένος (ή επειδή τρομοκρατήθηκε) από τα νέα της σφαγής, σύρθηκε προς το πιο κοντινό λιακωτό και κρύφτηκε ανάμεσα στα παραπετάσματα που κρέμονταν μπροστά στην πόρτα. Ένας στρατιώτης που (ή καθώς) έτρεχε εδώ κι εκεί παρατήρησε τα πόδια του.

Τελικά η κοπέλα, κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία, ζήτησε από τη θεία της να της παραχωρήσει για λίγο τη θέση της. Τότε η Καικιλία είπε στην κοπέλα: «εγώ ευχαρίστως σου παραχωρώ τη θέση μου». Αυτόν τον λόγο λίγο αργότερα επιβεβαίωσε η ίδια η πραγματικότητα. Πέθανε δηλαδή η Καικιλία, την οποία ο Μέτελλος, όσο ζούσε, την αγάπησε πολύ. Αργότερα αυτός παντρεύτηκε την κοπέλα (οδήγησε δηλαδή την κοπέλα σε γάμο).

Ο Καίσαρας πληροφορείται από τους αιχμαλώτους τι συμβαίνει στο στρατόπεδο του Κικέρωνα και σε πόσο μεγάλο κίνδυνο βρίσκονται τα πράγματα (ή: και πόσο κρίσιμη είναι η κατάσταση). Τότε πείθει κάποιον από του Γαλάτες ιππείς να μεταφέρει μια επιστολή στον Κικέρωνα. Φροντίζει και προνοεί να μη μαθευτούν τα σχέδιά μας από τους εχθρούς, αν αρπάξουν την επιστολή.

B1a. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

nomen: **nomina**

caedis: **caedium** (caedum σύμφωνα με τη γραμματική του Κανελλόπουλου)

vela: **vela**

foribus: **fores**

puellae: **puellis**

sede: **sedum**

Hoc: **hae**

res: **re**

cuidam: **quiddam**

nostra: **nostra**

B1β. Να γράψετε για τις παρακάτω λέξεις:

proximum: **propius**

longā: **longiore**

libenter: **libentissime**

multum: **plus/ plurimum**

B2α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

recesserat: **recessu**

prorepisit: **prorepunt**

animadvertit: **animadvertens**

rogāvit: **roget**

dixit: **dic**

gerantur: **gerenda sunt**

sit: **sunto**

persuādet: **persuaserunt/ persuasere**

deferat: **defer/ deferendo**

B2β. mortua est: να γράψετε το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική όλων των χρόνων (όπου είναι αναγκαίο, να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος).

Ev: **moriatur**

Πρτ: **moreretur**

Μελ: **moritura sit**

Πρκ: **mortua sit**

Υπερσ: **mortua esset**

Γ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις:

ab insidiatōribus : είναι εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στη μετοχή παρακειμένου *exclusus*, εκφέρεται εμπρόθετα, γιατί είναι έμψυχο.

cui: είναι δοτική προσωπική κτητική στο *est*

standi: είναι γενική γερουνδίου που χρησιμοποιείται ως συμπλήρωμα, γενική αντικειμενική στο *mora*

Γ1β. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και την παθητική σε ενεργητική:

«... ut [Gallus] ad Cicerōnem epistulam deferat»

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ: ut a Gallo ad Ciceronem epistula deferatur.

«... nē nostra consilia ab hostibus cognoscantur».

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ: nē nostra consilia hostes cognoscant.

Γ1γ. «ad solarium»: να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του τόπου, ώστε να εκφράζεται η απομάκρυνση από τόπο.

Ex (de, a) solario.

Γ2α. Στο δεύτερο κείμενο («Tandem [...] duxit»), αφού εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις, να τις καταγράψετε στο τετράδιό σας και να αναγνωρίσετε το είδος τους.

1. Ut sibi...cederet: δευτερεύουσα ονοματική βουλητική πρόταση.

2. Quad Metellus multum amavit: δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική στο Caecilia

3. Dum vixit: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, δηλώνει το σύγχρονο (παράλληλη διάρκεια).

Γ2β. «quae apud Cicerōnem gerantur»: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της

Δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση που λειτουργεί ως αντικείμενο στο *cognoscit*. Εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία *quae* (μερικής άγνοιας), εκφέρεται με υποτακτική για να δώσει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (*gerantur*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*cognoscit*). Άρα, σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων δηλώνεται το σύγχρονο στο παρόν.

Γ2γ. «[Claudius] *inter vela praetenta foribus se abdidit*»: να αναδιατυπώσετε την πρόταση χρησιμοποιώντας ως υποκείμενο το «*tu*» και κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Tu inter vela praetenta foribus te abdidisti.

Γ2δ. «*exterritus*»: να αναλύσετε τη μετοχή σε δύο προτάσεις έτσι, ώστε η μία να εκφράζει αντικειμενική αιτιολογία και η άλλη το αποτέλεσμα μιας εσωτερικής λογικής διεργασίας.

Quod (quia, quoniam) exterritus erat. (αντικειμενική αιτιολογία)

Cum exterritus esset (αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Επιμέλεια: Λαχανά Μαρία, Δράκου Σούλα, Λιπορδέζη Μαρία

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ!